

De Raven

Een volk in beweging

Frans Busschots

De Raven

Frans Busschots

Schrijver: Frans Busschots
Coverontwerp: Walter Baats
Foto: Marleen Busschots
ISBN: 9789403622620
© Frans Busschots

Beste lezers en lezeressen,
Jaren geleden al wilde ik het verhaal van de Raven schrijven. Ik zocht naar een mogelijkheid om de waarheid een romantisch tintje te geven en ik vond maar niet de juiste area waarin dit verhaal moest kaderen. Alles gewoon in een fictieve omgeving plaatsen, niet alleen de personages maar ook hun leefwereld. Vergelijkingen zijn natuurlijk mogelijk, maar ze zullen altijd een klein beetje onzekerheid laten. Lieve mensen, dit verhaal zal zich voor jullie misschien wat vreemd overkomen, maar voor mij is het gebaseerd op waargebeurde feiten. Laten we samen genieten van wat was, maar dat ik een andere kleur gaf. Veel leesgenot!
De Auteur

Het Dubbeldal was een van de mooiste plaatsen in de Zwitserse Alpen. Een diep uitgesneden dal met een kleine, maar wilde rivier. En die rivier was een van de langste uit Zwitserland. Via Frankrijk kronkelde deze rivier naar de Middellandse Zee. Meer dan duizend kilometer voordat de rivier zich in de Zee stortte, splitste de Kamda zich voor een rotsplateau in twee. De Grote en de Kleine Kamda. En meestal waren ze even rijk aan Zwitsers bergwater. Bijna gelijktijdig verdeeld en alleen de laatste vierhonderd kilometer bevaarbaar.

Het Dubbeldal op zichzelf was een natuurfenomeen. Op ongeveer de helft van de berghoogte was er een breed natuurlijk plateau en dat over vele honderden meters. Een tweede dal, zeg maar.

Tegen de zuidelijke helling van deze berg waren tientallen houten huisjes als tegen de berghelling geplakt. Deze weiden waren zeer vruchtbaar. Alleen in de winter was het niet zo prettig in deze dubbele vallei te wonen. En natuurlijk dat het ook voor de geiten en schapen niet zo aangenaam was om te leven. Maar bergbewoners zijn harde mensen, zij hebben doorheen de jaren, geleerd met de natuur en zijn grillen te leven.

Zes families van de volksstam De Raven, afkomstig van Italië, leefden al vele tientallen jaren in familieverband in deze omgeving. Dat er nooit een probleem was tussen de families is niet waar. Waar mensen zijn, zijn immers problemen. Altijd. Maar problemen kan men soms blussen voordat de brand warmte geeft.

De familie Ranter was de grootste en had ook de meeste schapen. Maar eigenlijk moest niemand iets hebben met die familie. Ze waren te hebzuchtig en wilden altijd maar bezig heel de bergvallei domineren.

De laatste twee winters waren rampzalig geweest voor de zes families op de berghelling. Te veel sneeuw die te lang bleef liggen en voedsel te kort voor de dieren.

Orlando Ranter, de toenmalige stamvader, besliste om te verhuizen. Misschien niet dit jaar, maar het moest zeker gebeuren. Jaren gespaard en door de grillen van de natuur, het aantal schapen zo zien verminderd worden kon niet blijven duren. ‘En waar naartoe?’ vroegen de andere families zich af. ‘De rivier volgen, gewoon volgen’, meende Orlando. Men lachte met Orlando. In de Dubbeldal vallei was ten minste nog plaats en gedurende de zomermaanden eten in overvloed voor de dieren. En de dubbeldalkaas was overal gewaardeerd. Hier was miserie, maar vroeger waren er ook heerlijke momenten, meer dan nu.

“Niemand moet het met mij eens zijn”, zei Orlando. “Ik heb al enkele verkenners uitgestuurd. Kortelings zullen zij terugkomen. Als het een beetje meevalt dan trekken wij de komende zomer eruit. Jullie mogen meegaan, maar jullie zijn volledig vrij.”

Wanneer in de lente het smeltwater de rivier buiten haar oevers deed treden, kwamen de verkenners terug. Na vijf dagen wandelen splitst de rivier zich in de buurt van een rotsplateau in twee gelijke rivieren. En dan blijven die twee rivieren een grote onherbergzame ruimte omarmen. Oneindig groot, maar zeker lange tijd niet meer gebruikt.

Vroegere bewoning was er zeker geweest, maar daar waren alleen maar vervallen houten huizen en wat onverharde wegen van overgebleven. Ook druivelaars en fruitbomen waren er hier en daar nog te vinden.

Anderzijds was er in de buurt van de Zee een soort zoutwinning. Zout was toen een zeldzaam product en men moest er veel voor betalen. Gewoon zout zeewater via een soort sluis de omgeving laten overstromen en wachten totdat het water verdampt was en je had oneindig veel zout. En de verdere bewerkingen waren wel arbeidsintensief, maar dan hoorde men al de centen rinkelen.

Orlando dacht diep na. Ja, het was riskant, hier waren alle omstandigheden gekend. Maar het land tussen de twee deelrivieren van de Kamda was immens groot en voor schapen moest dat wel kunnen.

Orlando bleef maar nadenken. Men dacht al dat hij er een soort ziekte van gekregen had. Maar op een zekere morgen riep hij iedereen van zijn familie op om zich klaar te maken voor de verhuis. En nogmaals nodigde hij iedereen uit om met hem mee te trekken naar de vlakte tussen de twee deelrivieren. Men lachte hem uit en Orlando liet ze lachen. Op een zonnige morgen daalde hij met paarden en schapen en al wat kon getransporteerd worden naar het dal. De bewoners van de vallei wisten niet wat ze zagen. Wat was er gebeurd, daarboven op het bergdal? Men stelde zich vragen, maar er kwam geen waarom of daarom.

Na enkele dagen settelde de clan zich in de buurt van de splitsing van de rivier. Enkele jonge gezinnen trokken

door naar de zee. Ze waren nieuwsgierig om de zee te zien. Ze kregen meteen de opdracht van Orlando om de zoutwinning te herstellen en te claimen voor eventuele indringers.

Op het einde van de negentiende eeuw kwamen nog twee families naar Kamdaland. Rudi, de zoon van de overleden Orlando, wees hun een gebied aan, ergens in het midden van de driehoek door de twee rivieren gevormd.

Enkele dagen later kwam een groep ruiters met een mooi pak aan naar de woning van Rudi. Zij waren van de Franse regering en wilden eens praten met de inwijkelingen. De Franse regering verwelkomde de nieuwkomers, maar vond wel dat er met orde en tucht moest rekening gehouden worden. Daarbij: de Franse regering zou financieel en materieel steunen. Rudi reed met zijn zwart paard en toonde heel de omgeving en de nederzettingen. De wegen die gemaakt werden en de irrigatie die verzorgd werd. De Fransen waren onder de indruk. Ze beloofden terug te komen en met voorstellen de welvaart te bevorderen.

Enkele maanden later kwamen nog drie grote clans naar Kamdaland afgezakt.

Ook nu weer wees Rudi de groep families een gebied aan. Niemand maakte zich zorgen over de toegewezen plaatsen. Het gebied was immers ruim genoeg om vele families aan landbouw te kunnen laten doen.

Het hele gebied was nu verdeeld. De clan Loots kreeg een gebied aan de zee en kon zo voor een grote haven zorgen. Ook toeristen kwamen toen al naar de streek

afgezakt, wegens het zachte klimaat. Op enkele kilometers van de zee stond zelfs een oude kerk, die door de zeldzame originele bewoners de kerk van de duivel genoemd werd. Ook ontdekte men dat in deze streek vroegere bewoning was geweest. Al ten tijde van de Romeinen.

De Franse regering stuurde een grote ploeg met machines om de wegen te verharderen vanaf de villa van Rudi Ranter tot aan de Middellandse Zee. Twee wegen die parallel liepen met de twee rivieren. Om de twintig kilometers werd er een verbindingsweg tussen de twee banen aangelegd. Op die plaatsen werden ook bruggen over de rivieren gelegd. De vroegere bruggen waarlangs de clans vanuit Zwitserland in het gebied terecht konden, werden vervangen. Nadat die werken uitgevoerd waren, trokken de Fransen terug naar hun plaats van herkomst. Sommigen bleven in de streek wonen en raakten daar gesetteld.

Turn volgde Rudi op en na hem kwam Ludwig en eind twintigste eeuw was het de beurt aan Johan om de clan Ranter te leiden.

Johan was een echte volksleider. Hij vond dat de zes clans die samen met de Fransen die bleven nadat de wegen hersteld waren, best onder een bestuur zouden komen. Al was het maar om de wegen en bruggen in goede staat te kunnen houden. Maar zijn bedoeling was zeker meer dan het onderhoud van de infrastructuur te waarborgen.

Hij bezocht al de clans en sprak met de lokale besturen. Hij wilde zich kandidaat stellen als een soort coördinator.

Neen, een naam had hij daarvoor nog niet. Maar al de clans waren afstammelingen van de Raven die oorspronkelijk uit Italië kwamen. Toevallig was Johan het hoofd van de grootste clan. Opperraaf, dat was toch geen moeilijke naam. Zelfs de Fransen konden die vlot uitspreken, zij het wel met een vreemd accent. Het principe was dat iedereen zich mocht kandidaat stellen, maar niemand vond dat nodig en zo werd Johan verkozen zonder dat ervoor gestemd werd. Johan Ranter, de Opperraaf.

Johan die samen met enkele leden van zijn clan in een naburige stad, even over de westelijke rivier gelegen was, gestudeerd had terwijl zijn papa Ludwig alles in goede banen leidde, stelde meteen een raad van wijzen aan. Ook van de andere clans waren er al jonge mensen die een diploma behaalden aan Franse universiteiten. Dat was een prettig bewijs dat de lokale scholen van de clans goed werk leverden.

Een zomerse morgen, even voor tien uur. Ludwig, de papa van Johan de Opperraaf, zat op een schommelstoel en keek naar de zon die doorheen de bamboeboom die daar blijkbaar al eeuwen stond, scheen. Een zacht windje schudde de takken heen en weer. Soms leek het alsof de zonnestrallen met de takken meebewogen.

Iedere morgen zat Ludwig zo een tijdje op zijn schommelstoel. Om dan plots op Johan te roepen of hij aan dit of dat al gedacht had. Johan viel dan meteen uit de lucht, meestal toch. Het gesprek duurde gewoonlijk niet lang, maar het eindigde meestal met een raar gevoel bij Johan. Eigenlijk had Ludwig zijn tijd gehad. Maar, oudere mensen willen zich soms nog niet zo vlug gewonnen geven. En Ludwig was er zo eentje.

Wel vier wevers waren druk bezig met nesten vlechten.

“Heb je die vogeltjes gezien? Ze zijn al aan het werk!”

Ludwig wees naar de gele vogeltjes.

“Ja, dat zie ik, papa! Maar zij hebben de hele nacht niets gedaan!”

“Jij wel?”

“Ik heb slecht geslapen, papa.”

“En dan? Je moet goed slapen, zoon! Gewoon je ogen dichtdoen. Meer is er toch niet?”

“Ik vroeg mij af wat die bisschop of hoe heet men zo iemand, naar hier komt doen. Komt die misschien een nieuwe soort druivenstok promoten?”

“Bisschoppen drinken wel graag rode wijn, maar voor de rest weet ik ook niet. Toch voor zoiets laat je je niet storen in je slaap.”

“Ben jij ooit in een kerk geweest, papa?”

“Van buiten gezien wel. Meestal nette gebouwen. En tegen een van de buitenmuren staat meestal een soort toren en daarin hangt meestal een klok om mee te luiden. Soms zijn er ook meerdere klokken, maar dat doet niet ter zake.”

“Dan komt die man misschien klokken verkopen?”, lachte Johan.

“Laat me even gerust, zoon. Ik ben een mannetje aan het volgen. Hij had op minder dan een uur tijd een nest gebouwd, het poppetje vond die nest niet goed en de kerel begon meteen aan een ander nestje. Zo zot zijn mannen niet in mensenland! O, nu ik eraan denk: hoe zit het met je liefje?”

“Liefje? Maar papa toch!”

“Je bent nu dertig, zoon! Mijn papa, Turn, zei vroeger altijd dat een man voor zijn veertig moet getrouwd zijn, tenzij hij al hier en daar wat buitenechtelijke kinderen heeft lopen. Kinderen maken vanaf je veertigste lukt nog wel maar de kwaliteit van het mannelijk zaad vermindert dan, zie je!”

“En dan?”

“O, je kinderen kunnen dan afwijkingen vertonen. Dat kan gaan van extra lange armen, een dik hoofd of héél grote voeten, zoiets van maat 47 of zoiets. Ook mutaties op gebied van gezondheid en levensbeperking, hoor ik al eens zeggen.”

“Ik zal er over nadenken, papa. Ik ga naar binnen.”

“Het is goed dat je het papierenwerk goed verzorgt, maar vergeet niet jouw taak als Opperraaf is buiten, bij de mensen. Je bent verantwoordelijk voor het hele Kamdagebied. Zes clans, een duizendtal Fransen en nog wat andere inwijkelingen. Met de mensen praten en

tussen de regels lezen. Niet voor iedere mens heeft een woord dezelfde betekenis. Wat men bedoelt is belangrijker dan wat men zegt, zie je.”

“Je hebt gelijk, papa!” en Johan stapte de woning binnen. Waarmee bemoeit mijn oude papa zich, vroeg Johan zich af terwijl hij naar binnen stapte. Ik ben oud genoeg om mijn plan te kunnen trekken.

“Meneer Ludwig!” riep Iona.

“Ik ben bezig!”

“De bisschop van Avignon is er.”

“Hij zal nog even moeten wachten, Iona. Ik heb nog een tiental minuten werk. Dringend werk.” En Ludwig keek verder naar de zwoegende vogel. Maar plots draaide hij zich om en stapte naar binnen. Op dat moment kwam Johan met de bisschop van de voordeur. Johan stelde Ludwig voor aan de bisschop. Een imposante man en uit zijn blik en de krulling in zijn lippen merkte Johan meteen op dat dit een man was die bevelen gewoon was. Even later zaten ze in het ruime bureel van Johan. De bisschop had een geschenk meegebracht: een kunstboek over de kathedraal van Avignon.

“En waarmee kunnen we mijnheer de bisschop van dienst zijn”, vroeg Johan.

De bisschop keek even in een bundel netjes gerangschikte papieren, die hij uit een glimmende aktentas haalde. “Er is hier een grote behoefde aan kerken en godsdienstonderwijs.”

Johan schrok. “Nooit van gehoord, mijnheer!”

“Dan moet je in de toekomst wat meer onder de mensen komen, mijnheer Johan, zal ik maar zeggen. God is

overall, maar hij kan hier in het Kamdaland niet aan bod komen. Mensen willen God omhelzen, maar er zijn geen rustige plaatsen. Hij moet aanspreekbaar kunnen zijn.”

“Zieltjes winnen, is het dat wat je bedoelt?”

De bisschop keek bijna kwaad naar Ludwig.

“Mensen de kans geven om meer gelukkig te zijn later en ook nu, hier al. Bidden en zingen maakt mensen gelukkiger. En je wilt toch dat de mensen in Kamdaland gelukkig zijn? We moeten verder kijken dan onze neus lang is, mijnheer Johan.”

“Ik word graag met mijn titel aangesproken”, zei Johan met nadruk. “Zoiets scheidt een sterke band en vormt een basis voor een goed gesprek.”

“En hoe luidt die naam of titel dan?”

“Opperraaf, mijnheer de bisschop van Avignon. Maar, misschien is het best, bij deze vriendschappelijke ontmoeting, om het toch maar bij mijn voornaam te houden. Als ik jouw voornaam mag gebruiken.”

“Dat is niet gebruikelijk. De titulatuur is bij ons ingebakken.”

“Geen probleem mijnheer de bisschop. Jij mag Johan blijven gebruiken. Zal ik Iona laten komen?”

“Iona?”

“De huishoudster, die ook bediende is en soms mijn privéchauffeur, en die het bij gelegenheid erg te verduren krijgt wanneer ik in een slechte bui ben. Waarmee kan ik je van dienst zijn?”

“Een sterke koffie met wat entourage, als het kan.”

Johan begreep meteen waarover het ging en lachte. Ook de bisschop lachte. Even later kwam Iona binnen met twee koffie en een halve fles whisky. Dat meisje heeft een slechte gewoonte, dacht de bisschop. Die staat achter

de muur te luisteren. Maar wat ze bracht was meer dan lekker. De bisschop verkeerde meteen in een opperbeste sfeer.

“Wat zei je ook waar, mijnheer de bisschop? Godsdienstonderwijs?”

“Ja, Johan. Kinderen moeten van jongsafaan de kans krijgen om met God kennis te maken. Leren wordt eens zo eenvoudig als men opgroeit in liefde met de kennis van God die van de mensen houdt, en ook van de kinderen. Zie je?”

“En hoe zie jij dat dan?”

“Ten minste een uur per dag les krijgen van iemand die spreekt uit ervaring en kennis van de belangrijke geloofspunten.”

“Is het geloof niet gebaseerd op tradities en volkse overleveringen?”

“Mijnheer Johan! Wat hoor ik nu! Het geloof. Het Rooms Katholiek geloof is gebaseerd op de liefde van God voor de mensen. In de oudheid, ten tijde van Mozes had men de duidelijke omschrijving van wie God was en is voor de mensen. De Tien Geboden. En later stuurde God, om de mensen te helpen, om alles eenvoudiger voor te stellen, zijn eigenste Zoon naar de mensen. Jezus Christus. Ons geloof, mijnheer Johan is gebaseerd op echte liefde. En die liefde willen wij bij de mensen, en om te beginnen, bij de kinderen brengen. Wat is er mooier dan echte liefde, Johan?”

“Zo had ik het niet bekeken. Maar is geloven niet een blok aan je been? Zonder geloof kan men geen zonde doen. En zonder zonde is de mens gelukkiger! Toch?”

“Mijnheer Johan!”

“Mijnheer de bisschop! Vergeet de fles niet! Gewoon bij tanken.”

De bisschop vult meteen zijn glaasje en doet ook wat whisky in dat van Johan.

“Is het wel nuttig zich met geloofsproblemen in te laten? Door het manipuleren van de mensen, zegt men, is God de grootste werkgever geworden.”

“Jouw whisky is goed, Johan, maar ik snap niet waar jij al die halve waarheden haalt. Wat moeten er rare beestjes in je hoofd vast geankerd zitten.”

“Mijn familie, komt uit de bergen. Ik weet niet hoeveel jaren mijn voorouders daar geleefd hebben. In hun eigen onderhoud voorzien hebben. Geleefd met de natuur, voor de natuur. In alle eenvoud. Over God heb ik vroeger en zeker mijn voorouders, meermaals horen praten. Maar daar bleef het bij. God was voor de Raven, mijn clan, doorheen de eeuwen geen meerwaarde. We leefden van dag op dag. Bevroren bijna in de winter en smolten bijna in de hete zomers, maar die God van jou hadden wij niet nodig. Wij genoten van mekaars vriendschap en de lekkere schapenkaas. De hete zon in de zomer en de lage onwillige zon in de nazomer en winter.”

De bisschop stond op en keek door het brede raam naar de beekjes tussen de fruitbomen.

“Jullie wonen hier wel mooi!” Hij keek naar de verte en genoot van het landschap. “Ik voel me soms gevangen door die hoge muren van mijn woning.”

“Het is te zien hoe je dat allemaal benadert, mijnheer. Jij woont in een paleis, heeft men mij verteld. Dit is een arbeiderswoning, enfin, een ruime arbeiderswoning. De stad zou ik ook niet mooi vinden.”

“Maar je hebt goede whisky, Johan.”

“Dat zegt men altijd. Ja, dat zal dan wel zo zijn. Maar de flessen zijn wat klein en te vlug leeg vind ik. Mag alcohol wel van het geloof?”

“Er staat nergens in godsdienstige teksten dat Jezus, of Mozes of de apostelen op een avond door het lint gingen. De verscheidenheid aan soorten dranken van nu was er zeker vroeger niet, maar van een goed glas wijn, van eentje, maar dan voldoende groot, kon men volgens mij, toen ook al boven zijn theewater geweest zijn. Nu, ik vermoed wel dat Jezus ook wel eens net iets te veel gedronken zal hebben. Het schijnt dat het een gezonde kerel was.”

“Dan heeft hij waarschijnlijk wel met een pittige meid gevrijd, zou ik zo denken. Een gezonde man!”

“Ja. Ik snap ook niet wat daarmee mis kan zijn geweest. Maar vrijen toen was iets anders dan nu. Zo een vluchtige kus was meer dan eten en drinken voor een halve maand. En nu is vrijen een hele activiteit op zichzelf geworden. Ik denk zelfs stresserend. Niet te vergelijken. Maar Jezus zal zeker ook meisjes gekust hebben. Dat gun ik hem van ganser harte. Het gaat eigenlijk niet of men een meisje kust, maar over de gevoelens die men daarbij opwekt en koestert.”

“Wat ik eigenlijk kwam doen, ...” De bisschop vulde nogmaals zijn glas whisky.

“Mijnheer de bisschop, wij zijn je echt dankbaar omdat je bekommerd bent over het welzijn van onze mensen. Persoonlijk vind ik dat geloof en alles wat met godsdienst te maken heeft een beetje als vrijetijdsbesteding overkomt.”

“Dat is het helemaal niet, Johan. Godsdienst stuurt het leven van de mensen. Onzekerheden van het

dagdagelijkse leven, levensvragen die zingeven aan het innerlijke van het leven, die worden door een intense geloofsbeleving opgelost. Gelovige mensen zijn vele gelukkiger dan ongelovigen.”

“Laten we het eens concreet bekijken, mijnheer de bisschop. Wat zijn jouw concrete voorstellen?”

De bisschop dronk zijn glas voor de zoveelste keer in een teug leeg. Hij haalde nog een extra papiertje uit zijn tas.

“Ik stel voor om Kamdaland in twee te delen. In ieder deel benoem ik een onder- bisschop. Daarboven staat een vertegenwoordiger die deze twee mensen aanstuurt. In ieder deel zou ik vijf parochies maken met kerk, school en eventueel een verzorgingscentrum. Educatie en opleiding staan hoog in ons vaandel.

Godsdienstonderricht is héél belangrijk. Ook andere vakken zouden van een kwalitatieve waarde moeten zijn.”

“Mooi, maar wat kost dat allemaal? Wij zijn allemaal arme mensen. Eenvoudige mensen. Waar halen wij die centen?”

“De Franse regering en belastingen. Betalen de mensen hier geen belastingen? Er zijn zelfs landen waar de mensen aan de pastoors een extra belasting moeten betalen. Speciaal voor de kerken.”

“Als ik het begrijp: het geloof is een dure zaak. Wie naar de hemel wil gaan moet over veel centen beschikken?”

“Helemaal niet, Johan! Een beetje van de regering en een beetje van de lokale bevolking.”

“En kunnen die pastoors, of hoe die mensen ook heten, zelf niet hun kost verdienen? Wij moeten toch ook werken voor onze boterham?”

“Weet je dat onze pastoors in opleiding het eerste jaar leren hoe ze met schapen en stieren moeten omgaan?”

“Moeten zij dan niet over God leren?”

“Onze priesters moeten in de eerste plaats leren in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Schapen en stieren en paarden zijn het meest geschikt voor deze gronden. Schapen omdat het hier dorre grond is, onafgezien van de soms vruchtbare stroken. Ook schapen omdat het ideaal is om in het onderhoud te voorzien en omdat ze gemakkelijk verhandelbaar zijn: kopen en verkopen. Stieren voor het vlees en ook, voor zolang het nog kan duren: voor de arena’s. En paarden voor de toeristen en het vlees. Als vervoermiddel zullen de paarden de komende jaren bijna helemaal verdwenen zijn. Onze mensen moeten zelfstandig kunnen zijn. Ik heb al eens horen zeggen dat pastoors vroeger tijdens de slachtperiode, de herfst, van boerderij naar boerderij trokken. Waar een varken geslacht werd was er altijd wel een stukje vlees beschikbaar. Maar dat is verfoeilijk. Een varken gaan zegenen voordat het doodgedaan werd om achteraf een stukje van de hesp of zo te krijgen. Dit is bedelen van de zuiverste soort.”

“Het schijnt toch dat Christus vroeger al rondtrekkende hier en daar ging eten en gratis slapen? De Grote Meester heeft dat toch voorgedaan?”

“Onze priesters moeten onafhankelijk kunnen leven. Zeker omdat ze nogal veel met vrijwilligers werken.”

“Ik vrees dat jouw God een reden tot uitbuiting zal zijn. Arme sukkelaars die gratis voor de priesters zullen moeten werken om God te behagen.”

“Neen, mijnheer de bisschop, jouw God komt te kostelijk uit. De mensen leven nu ook gelukkig. En daarbij: al dat vreemd volk hier in onze driehoek tussen de Grote en Kleine Kamda. Een dure God en dan nogal dat vreemd volk. Van welke clan zijn die priesters?”

“Dat weet ik zo maar niet, Johan. Sommigen komen uit de Pyreneeën en anderen uit de grensstreek met Zwitserland. Wacht, ik zal eens naar mijn papieren gaan kijken. Ik herinner me nog dat zij graag dubbeldalkaas aten. Zegt dat je niets?”

“Dubbeldal wel, maar kaas? Ja, vroeger kwamen mijn voorouders uit die streek.”

De bisschop kijkt in zijn papieren. “Het zijn Raven. Hé, Johan, is dat jouw familie niet? En jij die daarnet sprak van vreemdelingen. Eigen volk, man!”

“En die van tegen de Spaanse grens?”

“Dat zijn ook Raven, Johan. Allemaal familie, man! Hé, dat is een meevaller. Dus God is hier in veilige handen. Alle vooroordelen vallen meteen weg, vermoed ik. En nu de Franse regering nog even op het juiste spoor zetten en we zijn weer even dicht bij God. Ik denk zelfs dat de hemel hier ergens in de buurt moet zijn.”

“Ik heb gehoord dat God ergens bovenaan op een van die bergspitsen woonde”, zei Johan.

“In de eeuwige sneeuw dus. Dat kan, maar ik heb nooit een foto van God gezien met bevroren voeten. Dan zijn we rond met onze vruchtbare besprekingen?”

“Neen.”

“Maar de fles whisky is leeg.”

“Mijnheer de bisschop, jouw tempo lag wat hoog. Ik wil in ieder geval jouw voorstel even met de Raad van Vier

bespreken. Als het ons niets kost dan zie ik je voorstel wel zitten.”

“Niets kost? Er zijn altijd kosten. Zeg maar bijna niets kost. Ik zal de priesters en de assistenten van de nieuwe bisschop volgende week eens laten kennis maken. Ze komen gewoon eens langs, voor een babbeltje. Weet je, Johan, dat ik mijn grootvader vroeger altijd over de Raven heb horen praten. Waren dat misschien een anders soort raven?”

“Origineel is onze bevolkingsgroep uit Italië afkomstig. Vele jaren bleven ze in Zwitserland wonen. Ten tijde van mijn voorganger Orlando is onze groep, na enkele koude winters met veel sneeuw en sterfte van schapen door het weer, uit Zwitserland vertrokken. En het kan zijn dat er nog een kleine groep, toen, verder richting Spanje getrokken is, naar de Pyreneeën. Jouw grootvader kan zo misschien nog met familie van mij omgang gehad hebben. Eigenlijk is de wereld klein, mijnheer de bisschop.”

“Hij was toen al erg pratikerend in het geloof.”

“Dan kan het zelfs geen verre familie zijn. Onze clan heeft nooit iets van de Kerk moeten weten.”

“En nu ga je met de Kerk scheepgaan. Het geloof helpen verdedigen in deze contreien.”

“Ho, man! Zeker niet. In het belang van onze gemeenschap heb ik, weliswaar tegen mijn principes in, erin toegestemd dat jullie komen zingen en bidden in deze regio.”

“Ik denk dat jij een mooie zangstem hebt, Johan!”

“Voor plezante liedjes dan! Niet voor iets met hallelulia en dat soort dingen.”

“Maar je stemt nu toch toe dat mijn priesters zich hier komen vestigen? Waarom dan?”

“Ze brengen per priester een kleine kudde van twintig schapen mee, heb je toch gezegd?”

“Ja, zo ongeveer twintig, ja.”

“Omdat met die nieuwe schapenrassen onze schapen een rasverbetering kunnen ondergaan. Alleen daarom!”

“Dan ga ik maar”, zei de bisschop. Hij stapte naar de deur toe. “Je zit hier mooi te wonen, Johan!”

“De natuur, mijnheer de bisschop. Misschien is het ook een klein beetje onze manier om naar het leven te kijken die de natuur mooier maakt.”

“Mooi gezegd, mijnheer de Opperraaf!”

“Misschien heb ik nog een klein flesje, ergens in een kast verborgen steken. Wacht je even?”

Dat moest Johan geen twee keer zeggen. De bisschop draaide zich meteen om en leunde op een zetel in afwachting dat Johan terugkwam.

“Uit liefde gegeven, mijnheer de bisschop. Maar niet de liefde van jouw God. Want daarin geloof ik niet.”

“De whisky zal in ieder geval smaken, Johan.

Uitstekende kwaliteit. Tot ziens!”

Vanuit het brede raam zag Johan de bisschop even later naar het Noorden rijden, richting Tweesprong, de plaats waar de Kamda zich splitst.

Een brave man, dacht Johan. Heeft wel een verkeerd beroep gekozen. Een man met zo'n uitzonderlijke talenten moest in de handel gegaan hebben. Ik snap nog altijd niet waarom ik mij heb laten overtuigen. Kerken en pastoors in de regio. Wat heeft die bisschop mij schoon liggen. In alle stilte heeft de Kerk haar slag geslagen. Mensen van onze clan opgeleid en mij voor een

voldongen feit geplaatst. Mooi meegenomen dat er een paar nieuwe schapenrassen zullen geïntegreerd worden.

Johan liet er geen gras overgroeien. Zo vlug mogelijk de clans verwittigen was nu zijn opdracht. Hij wilde zeker heibel voorkomen. Eerst belde hij Ambo op. Zij was 25 jaar, computerdeskundige en lid van de clan van de Loots. Zij was soms nogal heftig in haar besluitvorming, maar dat nam Johan er graag bij. Zij was een mooie vrouw en dan mag wat meer dan anders, dacht hij.

“Sorry, Johan! Ik heb net iemand een bolwassing gegeven en ik ben nog even over mijn toeren. Waarover gaat het?”

“Ik heb de bisschop van Avignon op bezoek gehad. Een charmante man.”

“Wat had hij nodig, Johan? Van Avignon? Was die man verloren gereden?”

“Hij had een chauffeur bij. Ja, hij kwam eens praten.”

Johan keek door het raam. Verdorie die Ambo was toch een heftige vrouw.

“Met dat soort van mannen moet je oppassen, Johan. Als vrouw heb ik meer en diepgaander contact met mannen. Het ging over geld? Natuurlijk. Misschien kan ik je helpen! Mijn huidige man leidt een bank, dat weet je natuurlijk al. Wel mijn man heeft een speciaal systeem opgezet. Mensen kunnen hun geld bij hem investeren in nieuwe bedrijven. Als het lukt is er winst, jaar per jaar uitbetaald in december. Als het minder sterk overkomt dan is de winst gaan vliegen met de wind. Misschien kan die kerk van Avignon bij mijn man komen investeren en dan heb ik er helemaal niets tegen. Daarbij de Kerk moet ook geld lenen en geld in bewaring geven. Als je die bisschop nog eens ziet, vraag hem dan maar eens om met

mijn man kennis te komen maken. Maar vandaag niet. Ik heb hem daarnet de volle laag gegeven.”

“Wat had hij dan misdaan, lieve Ambo? Eigenlijk ben jij toch de zachtzinnigheid zelve? Laat je niet opjatten, meisje!”

“Hé, Johan, dat gaat je toch niets aan? Ik ben de baas over mijn man. En als hij zijn best niet doet dan krijgt hij van de pantoffel! Laat die bisschop maar eens langskomen. Ik moet nu neerleggen, het dreigt zo uit de hand te lopen hier! Kom maar eens van onze jongste wijn proeven!”

“Hallo, Ludo, met Johan. Hoe is het weer daar bij jullie?”

“Dag Johan. Ja, droog. Goed voor het fruit, in deze tijd van het jaar. Zeg het maar!”

“Ik heb de bisschop van Avignon op bezoek gehad. Hij wil de mensen leren zingen en bidden, wat denk je daarvan?”

“Ik ieder dorp een kerk en zo, vermoed ik.”

“Daar komt het op neer. Maar het zal ons niets kosten.”

“Je weet toch dat mijn schoonvader een grote aannemer van bouwwerken is? Hij zal blij zijn als er een bestelling komt. Doen, Johan. Het wordt tijd dat we opnieuw leren bidden. Zingen doen we toch alle dagen al?”

“Hallo, Tonia, met Johan. Ik heb de bisschop van Avignon op bezoek gehad.”

“Komt hij aan de rijst mee werken? Knap van die man!”

“Hij wil kerken laten bouwen. Voor mij geen probleem als er maar geen kosten aan zijn. Wat denk jij? Natuurlijk dat we de volgende vergadering daarover eens ernstig moeten praten. Ik wilde je maar informeren, zie je!”

“Ca va! Geen probleem, Johan. Als ik mag van mijn papa dan kom ik straks eens langs. Daag! Of anders morgen of zo.”

Johan zette zich op het terras en genoot van de avond zonder wind en zo nu en dan enkele voorbijvliegende flamingo's. Misschien moest hij eens aan een vrouw denken. Hij had de indruk dat de mooie vrouwen hem opzettelijk vermeden. Waren ze bang van hem?

Ludwig, zijn oude vader van tachtig jaar, kwam op het terras gestrompeld. Met een ruk draaide Johan zich om. Dat was zijn normale manier van gaan niet. Ludwig liet zich in een zetel vallen.

“Begot, Johan: ik ben overvallen!”

“Wat?”

Plots begint het lichaam van Ludwig te schokken en rollen er tranen over zijn wangen.

“Wat is er dan gebeurd, papa? Komaan, papa! Wat heb je nu?”

“Ik ben overvallen.”

“Wat? Vertel!”

“Ik was met Roza een toertje aan het maken. Plots zag ik na een draai een kind met een fiets op de weg liggen. Gevallen dacht ik. Ik stapte af en boog me over het gekwetste kind. Plots stonden vier gemaskerden, helemaal in het zwart gekleed, rond mij en voor ik besepte wat er gebeurde hadden ze mijn portefeuille uit mijn broek gehaald. Alleen het geld interesseerde hen. Ze wierpen mijn portefeuille in een gracht met water. En voordat ik van de schok bekomen was waren ze

verdwenen; zelfs dat kindje was opeens weg. Dan wil men eens een goede daad stellen.”

“Van die Franse snaken? Hun papa’s hebben hier goed werk geleverd. Maar zij hebben alles gekregen. Zij hebben er niets voor moeten doen. Leeglopers.”

“Neen, zoon. Ik hoorde ze iets tegen elkaar zeggen. Het waren mensen van onze eigen clan. Eigen volk.”

“Zou je ze herkennen?”

“Misschien. Neen. Ik denk het niet. Ik ben vorige week aan de Oostbrug geweest. Ik meende daar een aantal jonge kerels met nieuwe fietsen gezien te hebben. Ze hadden precies dezelfde manier om hun fiets te draaien.”

“Dat zou mij verwonderen. Had je veel geld bij je?”

“Genoeg voor een wijntje.”

“Ik ken dat. Jij trakteert altijd voor iedereen die twee voeten heeft.”

“En dan? Aan wie moet ik toestemming vragen?”

“Ik zal de politie bellen.” Johan verwittigde de politie. De ontredderde Ludwig ging zonder nog iets te zeggen naar zijn slaapkamer. Johan opende een nieuwe fles whisky en genoot van de avond.

Plots ging de bel. Tonia, dacht Johan.

Een oud heertje, netjes gekleed stond voor de deur.

“Goede avond, meneer”, zei Johan. “En?”

“Goede avond ook, meneer Johan, Opperraaf. Mag ik even binnenkomen?”

“Ja zeker! Waarvoor? Waarmee kon ik je van dienst zijn?”

“Ik ben mijnheer Dumbo van de Zwitserse regering. Jullie voorouders hebben in ons land gewoond en er zijn nog enkele papieren die ik met je zou moeten doornemen.”